

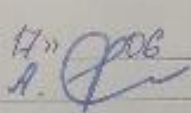
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

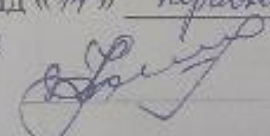
ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор Національного
університету біоресурсів і
природокористування України,
професор, академік НААН

« 18 » _____ 2020 р.
I.I. Ібатулін

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні Вченої ради економічного
факультету

Протокол № 10 від « 17 » _____ 2020 р.
Декаан факультету А.Д. Діброва

на засіданні кафедри організації
підприємництва та біржової діяльності
Протокол № 6 від « 14 » _____ 2020 р.
Завідувач кафедри М.М. Ільчук

РОБОЧА ПРОГРАМА
педагогічної (асистентської) практики

рівень вищої освіти – третій освітньо-науковий
спеціальність – 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
освітньо-наукова програма - Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність

Розробники: д.е.н., професор Ільчук М.М.

Київ -2020

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Форма навчання
		Денна, вечірня, заочна
Кількість кредитів – 4	Галузь знань Управління та адміністрування (шифр і назва) Спеціальність 076–Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Асистентська практика
Обсяг годин: аудиторних – 30 самостійна робота 90	Освітній ступінь: Доктор філософії PhD	Лекції – 12 год.
		Лабораторні заняття – 12 год.
		Практичні заняття – 6 год.
		Вид контролю: <i>звіт</i>

ВСТУП

Основний зміст і організаційно-методичні засади проходження педагогічної практики відображені в даній програма педагогічної асистентської практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Педагогічна асистентська практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є одним із етапів професійної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (далі – аспіранти) до науково-педагогічної діяльності, який має за мету сформувати професійно-педагогічні компетентності щодо здійснення освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Програма педагогічної асистентської практики розроблена на основі Закону України «Про вищу освіту», у відповідності до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261, з урахуванням вимог «Положення про педагогічну практику аспірантів Національного університету біоресурсів і природокористування України» (2016 р.) на основі Робочої програми педагогічної асистентської практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, розробленої доц. **Л.В. Кузнецовою** та доц. **О.М. Ружицькою** (Одеський Національний університет ім. І.І. Мечникова).

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

2.1. **Метою** педагогічної асистентської практики аспірантів є формування системи компетентностей майбутніх науково-педагогічних працівників, здатних здійснювати аналіз стану та перспектив розвитку сфери освіти спеціальності 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність", створювати та впроваджувати новий зміст освіти та новітні методики (технології) навчання.

2.2. Основними **завданнями** педагогічної асистентської практики є:

- закріплення і поглиблення теоретичних знань, отриманих під час навчання в аспірантурі;
- набуття досвіду проведення усіх форм організацій освітнього процесу і видів навчальних занять у закладах вищої освіти;
- поглиблення та застосування фахових знань у розв'язанні конкретних педагогічних завдань практики;
- розвиток професійно-педагогічних здібностей на основі досвіду практики.

2.3. Процес проходження педагогічної асистентської практики скерований на формування у аспірантів наступних компетентностей відповідно до ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»:

ЗК3. *Здатність працювати автономно, брати на себе відповідальність, саморозвиватися і самовдосконалюватися.*

СК4. *Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англомовних наукових текстів за напрямом досліджень.*

СК6. *Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.*

2.4. Очікувані **результати** навчання.

Після проходження практики аспіранти повинні **знати**:

- основні форми організації і планування освітнього процесу у закладах вищої освіти;
- дидактичні принципи проведення усіх видів навчальних занять у

закладах вищої освіти;

- документи, що регламентують і відображують зміст освіти у вищій школі;
- сучасні форми і методи здійснення освітнього процесу;
- форми і методи контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти;
- види навчально-методичного забезпечення;
- форми і методи виховної роботи з молоддю.

Аспіранти повинні **уміти:**

- визначати мету і завдання різних видів навчальних занять, добирати відповідний зміст, форми, методи і засоби освітньої взаємодії зі здобувачами вищої освіти;
- застосовувати різні форми і методи освітньої взаємодії з урахуванням специфіки спеціальності 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" і рівень освіти;
- застосовувати сучасні освітні технології, зокрема, інформаційно-комунікаційні та інтерактивні;
- розробляти навчально-методичні матеріали до курсу, що викладається;
- здійснювати контроль знань і умінь здобувачів вищої освіти;
- організовувати різні форми виховної (позааудиторної, профорієнтаційної) роботи з молоддю.

отримати наступні програмні результати навчання ОНП
«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»:

***РН3.** Приймати соціально відповідальні рішення, забезпечувати лідерство та автономність у їх реалізації, організовувати творчу діяльність.*

***РН8.** Вільно презентувати результати досліджень, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях провідних міжнародних наукових виданнях.*

***РН9.** Знати принципи організації, форми здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, застосування активних методик викладання дисциплін зі спеціальності „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”.*

3. Організація проведення практики

3.1. Згідно з навчальним планом Університету педагогічна асистентська практика проводиться для аспірантів третього року навчання спеціальності 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність". **Обсяг практики становить 4 кредити ЄКТС (120 год.).**

3.2. Проведення педагогічної асистентської практики передбачає три етапи:

- початковий;
- основний;
- заключний.

3.3.1. На **початковому** етапі практикант повинен:

- з'ясувати функції, мету, завдання практики;
- ознайомитися з місцем і програмою практики;
- скласти індивідуальний план проходження практики;
- ознайомитися з організаційною, навчально-методичною та науковою роботою кафедри, нормативно-правовими актами, що регламентують організацію освітнього процесу в Університеті;
- відвідати заняття провідних НПП кафедри і факультету.

3.3.2. На **основному** етапі практики практикант повинен:

- укласти розгорнуті плани-конспекти занять, обговорити їх з науковим керівником/керівником практики від кафедри;
- підготувати необхідні методичні матеріали для проведення занять;
- провести на належному науково-методичному рівні заняття згідно індивідуального плану;
- взяти участь у засіданнях кафедри, наукових семінарах (конференціях).

3.3.3. На **заключному** етапі практикант повинен:

- підготувати звітні матеріали за підсумками проходження практики і надати керівнику практики з метою перевірки та оцінювання;
- захистити результати практики у встановленому порядку.

3.3. Організатором та базою проходження практики є кафедра, за якою закріплений аспірант.

3.4. Загальне керівництво педагогічною асистентською практикою аспіранта покладено на завідувача кафедри, за якою закріплений аспірант.

3.5. Безпосереднє керівництво педагогічною асистентською практикою, науково-методичне консультування та контроль за проходженням практики аспіранта здійснює науковий керівник/керівник практики від кафедри, який:

- добирає тематику занять та академічні групи для проведення педагогічної практики;
- надає методичну допомогу практиканту у плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контролює роботу аспіранта, відвідує його заняття та інші види роботи зі студентами, здійснює заходи щодо усунення недоліків у організації практики;
- оцінює роботу аспіранта і готує відгук про його роботу під час проходження практики.

4. Форми та методи контролю. Підведення підсумків практики

4.1. До захисту практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії подаються наступні документи:

- 1) звіт з педагогічної практики аспіранта;
- 2) календарний графік проходження практики;
- 3) календарний план виконання індивідуального завдання педагогічної практики;
- 4) відгук наукового керівника про проходження педагогічної практики.

Звіт про підсумки практики, що містить виклад проведеної під час практики роботи, зокрема: перелік проведених навчальних занять, методичної роботи, виховних (позааудиторних, профорієнтаційних) заходів практиканта, перелік відвіданих занять, тощо.

Розроблені плани-конспекти занять (не менше однієї лекції, одного

семінарського і одного лабораторного заняття).

Аналіз одного з відвіданих занять викладачів або інших аспірантів (лекції, семінарського, лабораторного заняття).

Підготовлені дидактичні матеріали, наочні засоби навчання (презентації), матеріали, що ілюструють використання інформаційно-комунікаційних та інтерактивних технологій під час проведення занять (кількість, назва, теми).

4.2. Документація подається керівнику практики в строки згідно з затвердженим планом роботи.

4.3. До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які у повному обсязі виконали індивідуальний план практики і надали пакет документів, передбачених Програмою.

4.4. Результати практики та її захист оцінюються на підставі наданих звітних документів.

5. Критерії оцінювання роботи аспірантів-практикантів

І. Рівень науково-методичної підготовки:

- рівень фахових знань і методики викладання фахових дисциплін;
- знання теоретичних основ планування освітнього процесу, обліку та контролю знань та умінь студентів у закладі вищої освіти;
- знання нормативно-правових актів та службової документації, уміння працювати з науковими першоджерелами для вирішення завдань практики;
- обґрунтованість планування видів навчальних занять: усвідомлення освітніх цілей і завдань; доцільність змісту, форм і методів роботи зі студентами; творча інтерпретація інноваційних педагогічних технологій;
- оформлення методичних розробок занять і виховних заходів відповідно до дидактичних вимог;
- уміння цілеспрямовано спостерігати та аналізувати різні форми навчально-виховної роботи зі студентами;
- ґрунтовність самоаналізу (власної педагогічної діяльності) та аналізу роботи колег.

II. Рівень сформованості системи професійно-педагогічних умінь і якість викладацько-педагогічної діяльності аспіранта-практиканта:

- відповідність лекційних, практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних занять сучасним дидактичним вимогам до навчальних занять у закладах вищої освіти;
- володіння методикою організації та проведення різних видів діяльності зі студентами;
- ефективність застосування та творча інтерпретація інноваційних педагогічних технологій;
- якість підготовки, організації і проведення заходу виховного (профорієнтаційного) спрямування.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчі і нормативні документи

1. Закон України «Про освіту».
2. Закон України « Про вищу освіту» .
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти»
4. Закон України «Про освіту»
5. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»
6. Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу»
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23 березня 2016 року № 261
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 року № 266
9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про

підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів» від 1 березня 1999 року № 309

10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів» від 24 липня 2013 року № 567 (зі змінами)
11. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40
12. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» від 23 вересня 2019 року №1220
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання стипендіального забезпечення» від 12 липня 2004 року № 882
14. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» від 27 липня 2016 року № 567
15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» від 06 березня 2019 року № 167
16. Проекти стандартів вищої освіти України підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії

Рекомендована література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: підручник / А.М. Алексюк. К.:Либідь, 1998. 560 с.
2. Біляковська О.О. Дидактика вищої школи: навч.посібн. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 360 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.
4. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко. Дніпропетровськ, 2014. 416 с.
5. Зайченко І., Теслюк В., Каленський А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник, Київ, ЛІРА-К. 2018. 484с.

6. Казак. І. О. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни: навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання, Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с.
7. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.
8. Каплінський. В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник /В. В Каплінський. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с.
9. Ортинський В., Ортинський І. Педагогіка вищої школи: підручник. Львів.: Львівська політехніка, 2017. 500 с.
10. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: підручник, 3-є вид. К.:Каравела, 2011. 360 с.
11. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник К. : Центр учбової літератури, 2007 URL: http://dmeti.dp.ua/file/kdoczn_10892.pdf

Інформаційні ресурси

1. Болонська декларація URL : www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/
2. Загальні відомості про вищу освіту в Україні [URL : www.mon.gov.ua/education/higher/higher
3. Методи навчання та їх класифікація URL : <http://osvita.ua/school/theory/780/>
4. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі URL : http://moskalik.at.ua/kurs_lekziy/mmmvvv.doc
5. Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах URL: <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnistuvishchikh-navchalnikh-zakladakh/4688>
6. Сайт «Аспірант України» URL: <http://mi/intranet/aspirant.com.ua/>
7. Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі URL: <http://dspace.oneu.edu.ua>.